

LLIURAMENT PREMIS RAMON LLULL I MEDALLA D'OR
27 de febrer de 2015
La Llotja

Digníssimes autoritats,
Guardonats, familiars i amics seus,
Senyores i senyors,
Siau benvinguts a aquest acte de celebració del Dia de les Illes Balears,

Els bons exemples no tenen preu. Són, sens dubte, un dels grans estímuls per millorar una societat. Són fars que hem de permetre que il·luminin amb força al nostre entorn. Això és precisament el que pretén el Govern cada any amb el lliurament dels premis Ramon Llull i la Medalla d'Or de les Illes Balears. Atorgar el màxim reconeixement a les persones que són, sobretot, un bon exemple. A les persones que són un model a seguir.

Vull expressar la meva enhorabona a tots. I més que la meva enhorabona, el meu sincer i profund respecte i agraïment. Gràcies per construir una societat millor. Per ser, a més d'un gran exemple, un immillorable estímulo. Estam obligats a fer tot el que estigui a la nostra mà perquè siguin moltes les persones que coneguin la vostra tasca. Estam obligats a contribuir a difondre els vostres fets. Ho hem de fer pel bé de tothom, per la forja del caràcter de la nostra identitat. Gràcies a Román Piña Homs, Medalla d'Or de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, per la seva dedicació i compromís amb l'estudi, la investigació i la divulgació de les institucions jurídiques i històriques de les Illes Balears; gràcies a Pep

Pinya, per la seva impagable tasca de promoció de l'art i la cultura; gràcies a Pepe Ferrés Zendrera, per la seva passió pel mar i per Eivissa, unides en la Ruta de la Sal; gràcies a ISBA, pel seu suport a tants i tants emprenedors; gràcies a Alonso Marí Calbet, per la seva visió empresarial que tant va influir en el desenvolupament econòmic de les nostres illes; gràcies a EAPN Illes Balears, Xarxa per a la Inclusió Social, pel seu compromís per la dignitat social, contra la pobresa i l'exclusió; gràcies a la Societat Casino 17 de Gener, de Ciutadella, per la seva contribució al dinamisme social i ciutadà; gràcies a les juntes de l'Associació Espanyola contra el Càncer de Menorca, a l'Associació Alba de Menorca i a les associacions i moviment contra el càncer d'Eivissa; gràcies a la Unitat de Coordinació de Trasplantaments de l'Hospital Universitari Son Espases, per mostrar una vegada més al món que aquí tenim una sanitat d'excel·lent qualitat, amb uns professionals que constitueixen un valor immens per a la nostra societat; i gràcies a Antoni Riera Moreno, per transmetre la seva passió pel cant i l'educació a tantes generacions. I amb caràcter excepcional i de concessió directa, concedim el Premi Ramon Llull a títol pòstum a Jaume Mascaró; sempre avançat en el seu temps, amb una gran visió innovadora i molt de carisma, va consolidar una empresa menorquina a escala internacional.

Si m'ho permeteu, vull expressar el meu especial agraïment a les associacions que fa anys que lluiten per la radioteràpia a Eivissa i

Formentera i a Menorca. Perquè ells i no altres, amb la seva feina incansable, són els que han aconseguit que aquest Govern entengués com era de justa la seva reivindicació. I que, fins i tot en una conjuntura econòmica difícil, assumís que no es tracta d'una qüestió pressupostària. Era, i és, una qüestió de justícia social, com tantes vegades hem dit.

Vull una vegada més demanar-los disculpes a ells, i especialment a totes les persones d'Eivissa, Formentera i Menorca que necessiten aquest tractament i a les seves famílies, perquè no hem sabut ser més diligents i arribar en els terminis que estaven prevists. Alhora, els vull dir que continuam treballant i que la decisió política no només no ha canviat, sinó que cada dia és més compromesa. És, sens dubte, una de les decisions d'aquest Govern que més ens satisfà. Per això, lament molt, de tot cor, que hagin declinat ser avui aquí recollint aquestes distincions, tan justes i tan merescudes. Entenc la seva decepció, però els asseguro que hi va haver i hi ha voluntat. I hi haurà fets, incontestables.

I Eivissa i Formentera, igual que Menorca, tindran, gràcies a aquest Govern, un servei, tant just com necessari, com és la radioteràpia oncològica.

El cert és que aquesta no és una legislatura fàcil. Recórrer els camins ja recorreguts, per un mateix o per altres, és fàcil. Obrir nous camins, no tant. I això és el que hem hagut de fer en aquests anys. Nous camins per fer front a una situació extraordinàriament difícil, i nova per a molts.

Algunes decisions ara imprescindibles eren impensables fa molt poc. I aquest és un canvi que no és fàcil d'assimilar. Ni ràpid de digerir. Que genera lògicament incomprensió inicial.

En èpoques de dificultat, de canvi, d'incertesa, és quan una societat necessita tenir ben ancorats en la memòria els seus referents. Els seus bons exemples, una altra vegada. Són un clar valor d'una societat, perquè formant part del passat, des de la nostra idiosincràsia, ens ajuden a guanyar el futur.

Per exemple, parl de Juníper Serra, de qui celebrarem l'any passat els 300 anys del seu naixement i vàrem tenir l'oportunitat de participar activament en el record del seu llegat. Això ens va permetre rescatar la seva actitud, el seu "sempre endavant", tan oportú per als temps que ens ha tocat viure darrerament.

Fa poc hem sabut que el 2015 serà canonitzat pel papa Francesc, objectiu pel qual moltes persones duen anys i anys treballant. I un motiu que ens ha de fer sentir, als ciutadans de les Illes Balears, orgullosos. El seu "sempre endavant" ha d'acompanyar-nos sempre. Quan tot va bé i quan vénen mal dades. Perquè aquesta actitud farà que les coses dolentes ho siguin menys, i que les bones puguin ser millors.

Ara, més recentment, les institucions hem iniciat un merescut homenatge a la figura del nostre **Ramon Llull**, amb motiu dels 700 anys de la seva

mort. Durant el transcurs d'enguany i de l'any que ve celebrarem fets concrets, en dates i llocs relacionats amb la seva llarga vida.

Volem sumar esforços amb qualsevol àmbit de la societat civil que proposi activitats relacionades amb aquesta celebració. Podran ser de caràcter popular i divulgatiu o de caràcter intel·lectual i científic. La suma de tots i la seva continuïtat, durant aquests dos anys, farà que descobrim la múltiple faceta de la seva polièdrica saviesa, reconeguda i cada dia més valorada en l'àmbit internacional i no només en els aspectes religiosos i lingüístics.

Va ser un avançat a la seva època, en molts aspectes. Va escriure les seves obres en les tres llengües que es parlaven llavors a l'illa, com a instruments de comunicació per poder donar a conèixer els seus pensaments a tots els components de la comunitat, segons a qui s'adreçaven.

Perseverant a l'hora d'assolir les metes que es proposava. Escriptor incansable. **Filòsof, poeta, místic, teòleg, científic, matemàtic, pedagog, ecumènic, europeista, etc.** A ell se li atribueixen l'invent de la rosa dels vents i l'astrolabi.

En el segle XIII érem el centre comercial de la Mediterrània i cruïlla de cultures. Ara, en el segle XXI, continuam sent encreuament de cultures i la destinació turística més important de la Mediterrània. Per aquests motius

volem aprofitar l'afluència dels milions de visitants per difondre al màxim els valors del nostre Doctor Il·luminat, Ramon Llull, i de la nostra cultura.

Celebracions com la d'avui fan aflorar un sentiment comú. Una història de tots. Una cultura de tots. Una forma de ser i de fer. En definitiva, un projecte en comú. Un esdevenir compartit per tots els ciutadans de les Illes Balears al llarg de la nostra història. Un projecte en comú format per projectes insulars que han construït la nostra particular idiosincràsia com a ciutadans d'un espai polític propi i compartit.

Renovar ara aquest projecte en comú dels ciutadans de les Balears exigeix un compromís permanent. Exigeix conèixer la nostra pròpia història. Gestionar i resoldre els problemes quotidians del present i, al mateix temps, transcendir-los assenyalant les metes per arribar al futur.

I així hem actuat els ciutadans de les Balears en la nostra història: superant situacions de gran dificultat, resolent els nostres problemes i, alhora, marcant-nos amb visió nous horitzons i assolint-los.

En els anys cinquanta passam d'una economia agrícola i de subsistència a una economia turística i de serveis. Això va ser fruit de la visió de la nostra gent i de l'esforç de molts en la nostra comunitat. De l'esforç de tots. Ho vam fer i ho vam fer bé.

Superàrem, posteriorment, la crisi del 73 gràcies a l'empenta de la nostra jove indústria turística.

L'esforç conjunt dels ciutadans de les Balears va fer també que el progrés i el creixement en la nostra comunitat fos creixent en els anys vuitanta, coincidint amb l'entrada del nostre país en la Comunitat Econòmica Europea.

Com igualment va ser gràcies al compromís i l'esforç de tots la superació de la crisi del 91. Una crisi que va servir a les nostres empreses per a la internacionalització. Aquesta va ser la nostra manera de sortir d'aquella crisi: superant barreres i situant-nos en un mercat obert, interdependent i globalitzat.

Aquests anys hem viscut una gravíssima i profunda crisi econòmica. És aquesta —i continua sent— una crisi de gran duresa. Una crisi que novament ha posat a prova la capacitat de la nostra comunitat per afirmar-se davant les adversitats i emergir de les situacions difícils.

Una duríssima crisi econòmica que va suposar a l'inici una gran destrucció d'ocupació, que va generar una desigualtat social. Una gravíssima crisi que va fer fallar el nostre sistema financer. I amb això es truncaren molts bons projectes empresarials. Una situació econòmica que ha suposat una dura prova per al nostre sistema de benestar. Per a totes les estructures que havíem anat construint durant molts anys per atendre les situacions d'exclusió i les situacions de dependència. Una dura prova per a tots aquells recursos que destinam a l'educació dels nostres joves o a la salut de tots.

Una greu crisi econòmica que va trencar les estadístiques i les previsions. Va trencar els somnis i els projectes vitals de molts dels nostres conciutadans.

Si alguna cosa s'ha posat de manifest en aquests anys és que en la nostra comunitat hi ha una societat civil viva. Una societat civil que reacciona amb ímpetu davant les adversitats. Una societat que, encara que se senti defraudada per la falta de reacció ràpida dels poders públics, s'esforça per mantenir l'entramat i la gran xarxa d'atenció i solidaritat que hem teixit durant dècades. Una societat civil que es va proposar i ha aconseguit no fer passes enrere en la defensa del progrés i benestar que junts hem construït durant aquests 36 anys de democràcia.

Els representants públics voldríem haver-ho fet millor. Ho hauríem d'haver fet millor. Quan en aquests anys hem vist situacions d'injustícia, hauríem d'haver renunciat a les polítiques a curt termini i haver-nos disposat a reparar-les. Quan en aquests anys els ciutadans en el seu esforç cercaven referents, hauríem d'haver deixat l'abstracció per liderar la transformació. Quan en aquests anys, en fi, flaquejaren les forces o sorgiren els dubtes respecte de la nostra capacitat com a poble per sobreposar-nos, els representants públics hauríem d'haver multiplicat les nostres paraules d'ànim i prioritzat la concòrdia.

Davant tota situació difícil, davant tota situació de crisi, es poden oferir diferents visions. Forma part del pluralisme polític de la nostra societat mostrar diferents alternatives, posar l'èmfasi en les seves diferents solucions, però, per sobre de tot, com ha passat sempre en la nostra

història, les crisis i les situacions de dificultat ens convoquen especialment a tots a anar en la mateixa direcció de sortida d'aquesta situació. A fer-ho sense defallir. A fer-ho junts.

Ara estam sortint d'aquesta crisi i ho estam fent bé. I ho estam fent tots perquè el gran projecte en comú dels ciutadans de les Illes Balears en aquests anys ha estat, i és, el de sortir d'aquesta profunda depressió econòmica. I segurament, amb el temps, quan ens demanem com vàrem superar les Illes Balears la crisi de 2007, la resposta serà que ho vàrem fer afegint valor.

Aquesta ha estat, i és, segurament la nostra manera de sortir d'aquesta crisi. Afegint valor. Aprofitant la crisi, com temps enrere, i convertint-la en una oportunitat de transformació i renovació.

Hem renovat i transformat les nostres estructures productives. Ens estam reinventant, perquè és la nostra manera d'assegurar la prosperitat futura.

Estam afegint valor a les nostres estructures econòmiques, renovant les nostres instal·lacions turístiques i l'oferta que feim dels nostres serveis, modernitzant el nostre comerç petit i mitjà, afegint als nostres productes més valor i la diferenciació necessària en un món global.

Continuam sent diferents i distints en la globalització, i això assegura la nostra pervivència.

Però no basta. En els pròxims anys hem de continuar incrementant el nostre ritme de creixement econòmic, perquè això assegura que es generi més ocupació i permet, a més, dotar de més qualitat l'ocupació que es

crea. Hem de continuar prestant més atenció a les situacions d'exclusió, dependència o discapacitat en la nostra comunitat per no perdre el nostre millor tret com a societat: la solidaritat.

És imprescindible continuar guanyant competitivitat, dotar els nostres serveis i indústries de més innovació mitjançant la investigació i el desenvolupament. Fer que el nostre desenvolupament sigui ambientalment sostenible a través de l'impuls de les energies no contaminants. Fer que l'Administració sigui punta de llança en el desenvolupament fent la inversió necessària que acompanyi i complementi el creixement de la nostra activitat econòmica, fent la inversió que afegeix valor als nostres sectors productius, compatibilitzant tot això amb la preservació de les nostres activitats agrícoles i amb un entorn mediambiental que continuï fent-nos diferents.

Però sortir de la crisi no ha estat l'única gran preocupació dels nostres conciutadans durant aquests anys, sinó que s'hi ha afegit un profund malestar pels comportaments públics inadequats.

Eradicar de la vida pública els comportaments que defrauden la confiança dipositada pels ciutadans exigeix una actitud de permanent alerta. Adoptar mesures de regeneració democràtica requereix una actitud de permanent exigència i reclama la capacitat de mantenir la mirada neta sobre els esdeveniments que es produeixen.

És impossible adoptar mesures de regeneració si no s'entén prèviament la gravetat del mal causat, si s'infravaloren les conseqüències quan afecten els nostres i si es magnifiquen quan afecten els altres.

Els comportaments corruptes interpel·len tots els responsables públics i, per això, és necessari el compromís de tots.

Diu Giovanni Sartori que una democràcia mal entesa és una democràcia mal disposada. Al nostre país, a la nostra comunitat, no es tracta ja de recuperar la democràcia sinó d'entendre-la bé, comprendre'n les exigències i actuar en conseqüència.

Els ciutadans ens exigeixen sortir de la comoditat, renovar el nostre sistema de partits, adoptar decisions valentes que ofereixin solucions creïbles de regeneració. L'immobilisme no és una opció.

Comprendre la democràcia requereix no ser temorós del debat públic. Requereix fer un pas endavant i investigar quan els problemes exigeixen respostes, il·luminar les zones de penombra i ser honest responent a l'exigència ciutadana d'exemplaritat en el comportament dels gestors públics.

Escriu Ramon Llull en el *Llibre de les Meravelles* sobre el viatge de Fèlix "...anava per los boscatges, per munts e per plans, e per erms e per poblats, e per prínceps e per cavallers, per castells, per ciutats; e meravella's de les meravelles qui són en lo món".

Com assenyala Francesc Torralba, aquesta obra de Llull constitueix un viatge d'aprenentatge que té com a eix central la capacitat de meravellar-se. La capacitat de sorprendre's davant la bellesa del món. Però també davant del mal i la injustícia. Aquesta capacitat de meravellar-se, de sorprendre's, és la llavor de l'acció.

També, com no pot ser de cap altra manera, tota acció política pressuposa prèviament una actitud contemplativa. De sorprendre's davant les situacions injustes, davant una realitat imperfecta. Perquè aquest és el motor necessari per transformar-les.

Només els responsables públics que no han perdut la ingenuïtat en la mirada, que continuen conservant la capacitat de meravellar-se, de sorprendre's davant situacions injustes o la realitat imperfecta de la nostra societat conserven la capacitat necessària per actuar i transformar-la.

Acabar de superar la crisi i fer més esforç en la regeneració de la nostra vida pública constitueixen els pressuposts bàsics sense els quals resulta molt difícil estar disposats a fer la tasca de guanyar el futur.

Hem fet junts un camí d'esforç i de superació. I crec que ho hem fet bé. I ara en els pròxims anys el repte de la nostra societat és modernitzar les Balears, segurs que en la nostra societat hi ha el coratge suficient per a tots els vols.

Modernitzar les Illes Balears implica decisions polítiques clares, que puguin identificar les nostres fortaleces i aconseguixin establir les mesures que reparin les nostres debilitats.

Hem de corregir decididament els nostres desequilibris, fonamentalment l'endeutament públic i una taxa de desocupació encara massa alta. Perquè desenvolupar polítiques que permetin la generació d'ocupació, suposa fer polítiques per a la igualtat i la inclusió.

Modernitzar les Illes Balears amb ritmes més elevats de creixement del nostre producte interior brut, augmentant la nostra productivitat de manera que es produeixi un augment correlatiu de la nostra competitivitat és el que permetrà un desenvolupament sostenible i, al mateix temps, més rendiment per capita i benestar de les Balears en el conjunt de les comunitats autònomes.

Les persones i entitats que avui premiam són el nostre exemple d'acció, com per a Fèlix les històries que li conten els ermitans del *Llibre de les Meravelles* són els exemples que li serveixen al seu camí d'aprenentatge.

El Dia de les Illes Balears que celebrem és l'oportunitat per reunir-nos i reconèixer la nostra pròpia història. Aprendre dels nostres homes i dones. D'aquests tants i tan bons exemples. L'oportunitat per mirar junts cap al futur amb seguretat, sabent que l'esforç d'assolir més cotes de progrés i benestar, a més de valer la pena, suposa també ser conseqüents amb la nostra pròpia història.

Bon vespre i feliç Dia de les Illes Balears!